

เอกสารทางวิชาการ

เรื่อง

ความท้าทายต่อความมั่นคงทางทะเลและความร่วมมือในภูมิภาค

เอเชียตะวันออกเฉียงใต้

Challenges to maritime security and cooperation
in the Asian Region

เรียบเรียงโดย

นาวาอากาศเอก ญัฐพงศ์ วังเมือง

หลักสูตรเสนาธิการกิจสิงคโปร์

Goh KengSwee Command and Staff College ณ สาธารณรัฐสิงคโปร์

พ.ศ.๒๕๖๐

คำรับรอง

กรมยุทธศึกษาทหารอากาศ ในฐานะหน่วยหัวหน้าสายวิทยาการ ขอรับรองว่า เอกสารทางวิชาการ เรื่อง ความท้าทายต่อความมั่นคงทางทะเลและความร่วมมือในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ฉบับนี้ มีความสมบูรณ์ อันประกอบด้วย คุณค่าที่พอเพียงของเอกสาร ความถูกต้องของรูปแบบเอกสาร ความทันสมัยของเอกสาร ความสมบูรณ์ของเนื้อหา และจรรยาบรรณของนักวิชาการงานเขียน อยู่ในระดับ ดี มีความเหมาะสมที่จะนำไปใช้เป็นเอกสารทางราชการ สำหรับให้นักศึกษา นายทหารนักเรียน และข้าราชการใช้ในการศึกษาค้นคว้า

พลอากาศตรี.....

(เดชอุดม คงศรี)

รองเจ้ากรมยุทธศึกษาทหารอากาศ

ประธานกรรมการ

ตรวจสอบความสมบูรณ์ของเอกสารทางวิชาการ

กรมยุทธศึกษาทหารอากาศ

๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒

นาวาอากาศเอก.....

(เจษฎา ถาวรฉันท)

รองเสนาธิการกรมยุทธศึกษาทหารอากาศ

รองประธานกรรมการตรวจสอบความสมบูรณ์ของเอกสารทางวิชาการ

กรมยุทธศึกษาทหารอากาศ

๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒

นาวาอากาศเอก.....

(สาธิต สอาดสุด)

ผู้อำนวยการกองวิชาการ สำนักบริหารการศึกษา

กองบัญชาการ กรมยุทธศึกษาทหารอากาศ

กรรมการและเลขานุการตรวจสอบความสมบูรณ์ของเอกสารทางวิชาการ

กรมยุทธศึกษาทหารอากาศ

๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒

คำนำ

เอกสารทางวิชาการเรื่อง ความท้าทายต่อความมั่นคงทางทะเลและความร่วมมือในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ นี้จัดทำขึ้นตามระเบียบ ทอ.ว่าด้วยการศึกษาในต่างประเทศ พ.ศ.๒๕๕๓ ซึ่งกำหนดให้ผู้สำเร็จการศึกษาจากต่างประเทศ ดำเนินการเรียบเรียง เอกสาร ตำรา หรือคู่มือทางวิชาการ เพื่อใช้เป็นเอกสารอ้างอิงทางราชการ ซึ่งจะเป็นประโยชน์แก่ข้าราชการและผู้ที่สนใจได้ศึกษา

ผู้เขียนได้มีโอกาสเข้ารับการศึกษาหลักสูตรเสนาธิการกิจสิงคโปร์ ณ โรงเรียนเสนาธิการสิงคโปร์ (Goh Kengswee Command and Staff College) เป็นระยะเวลา ๑๐ เดือน เอกสารทางวิชาการฉบับนี้เกี่ยวข้องกับภัยคุกคามที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงในภูมิภาคอาเซียน โดยเฉพาะความมั่นคงทางทะเลของประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคอาเซียน โดยผู้เขียนได้เพิ่มเนื้อหา ความมั่นคงทางทะเลประเทศไทย และข้อเสนอแนะจากความคิดเห็นผู้เขียนไว้ในส่วนท้ายเพื่อเป็นข้อมูลศึกษาเพิ่มเติม

ผู้เขียนหวังเป็นอย่างยิ่งว่าเอกสารทางวิชาการฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ให้กับผู้ที่สนใจ และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาความรู้ให้กับบุคลากรของ ทอ. ต่อไป

นาวาอากาศเอก ณัฐพงศ์ วังเมือง

ทก.กาวผ.รร.นฝ.ยศ.ทอ.

๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒

สารบัญ

	หน้า
๑. กล่าวนำ	๑
๒. ประวัติความเป็นมาของอาเซียน	๑
๓. เสาหลักของประชาคมอาเซียน	๒
๔. ความสำคัญของอาเซียนต่อความมั่นคงทางทะเล	๓
๕. ความท้าทายต่อความมั่นคงภูมิภาคอาเซียน	๔
๖. ความมั่นคงทางทะเลของประเทศอินโดนีเซีย	๕
๗. ความมั่นคงทางทะเลของประเทศสิงคโปร์	๖
๘. ความมั่นคงทางทะเลของประเทศฟิลิปปินส์	๖
๙. ความมั่นคงทางทะเลของประเทศเวียดนาม	๗
๑๐. ความมั่นคงทางทะเลของประเทศบรูไน	๗
๑๑. ความมั่นคงทางทะเลของประเทศกัมพูชา	๘
๑๒. ความมั่นคงทางทะเลของประเทศไทย	๘
๑๓. ภัยคุกคามต่อความมั่นคงและความร่วมมือกันในภูมิภาคอาเซียน	๙
๑๔. ปัญหาโจรสลัด	๑๐
๑๕. บทสรุปและข้อเสนอแนะ	๑๑
บรรณานุกรม	๑๓

ความท้าทายต่อความมั่นคงทางทะเลและความร่วมมือในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

1. กล่าวนำ

ในสถานการณ์ปัจจุบัน บริบททางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม รวมทั้งความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ได้เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทำให้โลกต้องเผชิญกับภัยคุกคามใหม่ ๆ ดังนั้นประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ จึงมีความจำเป็นต้องรวมตัวกันเพื่อเพิ่มอำนาจต่อรองและขีดความสามารถทางการแข่งขัน การก่อตั้งประชาคมอาเซียนถือได้ว่าประสบความสำเร็จจนเป็นที่ยอมรับ ไม่ว่าจะเป็นด้าน การเมืองและความมั่นคง ด้านเศรษฐกิจและการพัฒนาด้านสังคมและวัฒนธรรม ซึ่งประเทศต่าง ๆ ที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียนได้รับประโยชน์อย่างมากจากความร่วมมือกัน หากไม่มีความร่วมมือเหล่านี้ เกิดขึ้นแล้วคงเป็นการยากที่จะพัฒนาประเทศได้โดยลำพัง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องของเกษตรกรรม การค้าและอุตสาหกรรม รวมทั้งการสื่อสาร และการคมนาคมขนส่งเพื่อให้ประชาชนมี ความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ของพลเมืองในอาเซียนทั้งหมดรวมทั้งส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีกับองค์กรระหว่างประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคอาเซียน

2. ประวัติความเป็นมาของอาเซียน

อาเซียน (ASEAN) ย่อมาจาก Association of South East Asian Nations หรือสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เป็นองค์กรระดับภูมิภาค ก่อตั้งขึ้นโดย 5 ประเทศ คือ อินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ และไทย โดยร่วมกันจัดทำปฏิญญาอาเซียน ชื่อว่า ปฏิญญากรุงเทพฯ ลงนามที่ ประเทศไทย เมื่อวันที่ 8 สิงหาคม พ.ศ.2510 และต่อมามีประเทศสมาชิกเพิ่มเติม ได้แก่ บรูไนดารุสซาลาม เวียดนาม ลาว เมียนมาร์ และกัมพูชา ตามลำดับ คำขวัญอาเซียน คือ หนึ่งวิสัยทัศน์ หนึ่งเอกลักษณ์ หนึ่งประชาคม

ประชาคมอาเซียน เป็นการรวมตัวของกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียนให้เป็นชุมชนที่มีความแข็งแกร่งสามารถ สร้างโอกาสและรับมือสิ่งท้าทายกับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ ๆ โดยประชาคมอาเซียนมีความรู้สึก เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันและมีสภาพความเป็นอยู่ที่ดี

วัตถุประสงค์ของปฏิญญาอาเซียน เพื่อสร้างสันติภาพและเสถียรภาพทางการเมือง เศรษฐกิจ และ สังคมวัฒนธรรม ผู้นำแต่ละประเทศของอาเซียนมุ่งเน้นกระชับความสัมพันธ์และขยายความร่วมมือ ให้เกิด ความอยู่ดีกินดี ซึ่งเป็นวัตถุประสงค์พื้นฐานของอาเซียน

วัตถุประสงค์หลักของปฏิญญาอาเซียน มีดังนี้

1. กระตุ้นการพัฒนาทางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมผ่านความพยายามร่วมกันความเสมอภาคและความเข้มแข็งของชาติพันธมิตรในแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
2. ส่งเสริมสันติภาพและความมั่นคงในภูมิภาค
3. ส่งเสริมความร่วมมือและความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ในทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม เทคโนโลยีวิทยาศาสตร์ และการบริหาร
4. ช่วยเหลือซึ่งกันและกันในรูปแบบการฝึกอบรมและการวิจัย ส่งเสริมการศึกษา ความเป็นมืออาชีพ เทคนิคและการบริหาร
5. เพิ่มประสิทธิภาพของการเกษตรและอุตสาหกรรม การขยายการค้าการปรับปรุงการคมนาคมขนส่ง และการสื่อสารและสามารถยกระดับมาตรฐานความเป็นอยู่ของพลเมืองอาเซียน
6. สนับสนุนการศึกษาภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
7. เสริมสร้างความร่วมมืออาเซียนกับประเทศภายนอกองค์การ ความร่วมมือแห่งภูมิภาคอื่น ๆ และองค์การระหว่างประเทศ

นอกจากนั้นโครงสร้างอาเซียนถูกจัดการโดยสำนักเลขาธิการอาเซียน และสำนักงานอาเซียนแห่งชาติหรือกรมอาเซียน หน้าที่ของสำนักเลขาธิการอาเซียน คือ ประสานงานและดำเนินงานตามโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ ของสมาคมอาเซียน สำนักเลขาธิการอาเซียนเป็นศูนย์กลางในการติดต่อระหว่างสมาคมอาเซียนตั้งอยู่ในกรุงจาการ์ตา ประเทศอินโดนีเซีย สำนักงานอาเซียนแห่งชาติหรือกรมอาเซียนมีหน้าที่ประสานงานเกี่ยวกับอาเซียนระหว่างประเทศสมาชิก และติดตามผลการดำเนินกิจกรรมความร่วมมือต่าง ๆ

จากปฏิญญาว่าด้วยความร่วมมือในอาเซียน กำหนดให้ประชาคมอาเซียนประกอบด้วย 3 เสาหลัก ได้แก่ ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างความร่วมมือ และประสานอย่างใกล้ชิดก่อให้เกิดความเหนียวแน่น เข้มแข็ง มั่นคง รวมทั้งสร้างความเจริญรุ่งเรืองในภูมิภาคอาเซียน (กระทรวงการต่างประเทศ กรมอาเซียน กองอาเซียน, 2555)

3. เสาหลักของประชาคมอาเซียน

จากปฏิญญาว่าด้วยความร่วมมือในอาเซียน ฉบับที่ 2 (Declaration of Asean Concord II) ซึ่งกำหนดให้มีการสร้างประชาคมอาเซียนที่ประกอบด้วย 3 เสาหลัก ได้แก่

1. ประชาคมการเมือง และความมั่นคงอาเซียน มุ่งให้ประเทศกลุ่มสมาชิกอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข แก้ไขปัญหาระหว่างกันโดยสันติวิธี มีเสถียรภาพ และความมั่นคงรอบด้าน เพื่อความมั่นคงปลอดภัยของเหล่าประชาชนโดยใช้แผนงานการจัดตั้งประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียนโดยมุ่งเน้นใน 3 ประการ

1.1 สร้างแนวปฏิบัติร่วมกันของอาเซียนในด้านต่างๆด้วยการไม่ใช้กำลังแก้ไขปัญหา และการไม่ใช้อาวุธนิวเคลียร์

1.2 เสริมสร้างขีดความสามารถของอาเซียนในการเผชิญกับภัยคุกคามที่มีผลต่อความมั่นคง

1.3 สร้างความสัมพันธ์ที่แน่นแฟ้นกับประเทศต่าง ๆ ในโลก อาทิเช่น จีน ญี่ปุ่น และเกาหลีใต้ รวมทั้งสหประชาชาติ

2. ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน มุ่งเน้นให้เกิดการรวมตัวกันทางเศรษฐกิจและความสะดวกในการติดต่อค้าขายระหว่างกัน เพื่อให้ประเทศสมาชิกสามารถแข่งขันกับภูมิภาคอื่น ๆ ได้

3. ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน มุ่งหวังให้ประชาคมอาเซียนมีสภาพความเป็นอยู่ที่ดี มีความมั่นคงทางสังคม มีการพัฒนาในทุก ๆ ด้านและมีสังคมแบบเอื้ออาทร โดยมีแผนงานสร้างความร่วมมือ ทั้ง 6 ด้าน ประกอบด้วย

3.1 การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

3.2 การคุ้มครองและสวัสดิการสังคม

3.3 สิทธิและความยุติธรรมทางสังคม

3.4 ความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม

3.5 การสร้างอัตลักษณ์อาเซียน

3.6 การลดช่องว่างทางการพัฒนา (LVC ASEAN CENTER WE ARE ASEAN, ความรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน, 2560)

4. ความสำคัญของอาเซียนต่อความมั่นคงทางทะเล

ประชาคมอาเซียนประกอบด้วยเสาหลักที่สำคัญ 3 เสา โดยเฉพาะ เสาหลักแรก คือ ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน ซึ่งเกี่ยวข้องต่อความมั่นคงในภูมิภาคอาเซียน โดยยกตัวอย่างความมั่นคงทางทะเลของอาเซียน ซึ่งเป็นองค์ประกอบหนึ่งในกรอบความร่วมมือของอาเซียนภายใต้เสาหลักประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน โดยแผนงานการจัดตั้งประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียนได้กำหนดให้มีการส่งเสริมความร่วมมือทางทะเลอาเซียน โดยกำหนดกิจกรรม 4 กิจกรรม ดังนี้

1. จัดการประชุมเวทีหรืออาเซียนเรื่องความร่วมมือทางทะเล
2. ประยุกต์ใช้แนวทางรอบด้านที่ให้ความสำคัญต่อความปลอดภัยในการเดินเรือ และประเด็นความมั่นคงในระดับภูมิภาคซึ่งเป็นข้อกังวลร่วมกันของประชาคมอาเซียน
3. รวบรวมประเด็นความมั่นคงทางทะเล และระบุความร่วมมือทางทะเลร่วมกันระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน
4. ส่งเสริมความร่วมมือด้านความปลอดภัยทางทะเลการค้นหาและการช่วยชีวิตผ่านกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การแลกเปลี่ยนข้อมูล ความร่วมมือด้านเทคโนโลยีและการแลกเปลี่ยนระหว่างกันของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง

5. ความท้าทายต่อความมั่นคงภูมิภาคอาเซียน

เรื่องของความมั่นคงทางทะเลของอาเซียน ที่อาเซียน (ASEAN) เห็นว่าเป็นภัยคุกคามร่วม มีดังนี้

1. ความปลอดภัยของเส้นทางคมนาคมทางทะเล โดยเฉพาะเส้นทางเดินเรือสินค้าที่ผ่านช่องแคบมะละกา ช่องแคบซุนดา (ระหว่างเกาะสุมาตราและเกาะชวา) รวมทั้งน่านน้ำในทะเลจีนใต้ เส้นทางคมนาคมนี้เป็นเส้นทางที่มีความเสี่ยงต่อความมั่นคงทางการเมือง และเศรษฐกิจผลประโยชน์ของผู้คนนับพันล้านคนจากทั่วโลกเส้นทางคมนาคมนี้ยังแสดงให้เห็นว่าเป็นเส้นทางเดินเรือหลักทางเศรษฐกิจของเอเชียตะวันออกที่เข้าถึงวัตถุดิบและการตลาด
2. อาชญากรรมข้ามชาติทางทะเล อาทิเช่น การกระทำอันเป็นโจรสลัด การลักลอบขนอาวุธยาเสพติด ค้ามนุษย์และการก่อการร้ายทางทะเล
3. ความมั่นคงของทรัพยากรทางทะเลในภูมิภาคอาเซียนเต็มไปด้วยก๊าซธรรมชาติ น้ำมัน และแหล่งทรัพยากรธรณีซึ่งถูกใช้สำหรับการขนส่งทางทะเลผ่านจุดหมายปลายทางทั่วโลกทุก ๆ ประเทศต่างช่วงชิงผลประโยชน์ทางทะเลซึ่งอาจทำให้เกิดความขัดแย้งขึ้นได้ ยิ่งไปกว่านั้นการประมงที่ผิดกฎหมายขาดการรายงานและไร้การควบคุม เป็นหนึ่งในประเด็นของความมั่นคงของแหล่งทรัพยากรทางทะเล การประมงเป็นแหล่งทรัพยากรพื้นฐานของความมั่นคงด้านอาหาร ดังนั้น ผลของการประมงที่ผิดกฎหมายจะทำให้ปริมาณของปลา และสัตว์ทะเลลดลงอย่างรวดเร็ว
4. ความมั่นคงของสิ่งแวดล้อมทางทะเล โลกกำลังเผชิญกับภาวะโลกร้อนและภัยธรรมชาติมากขึ้น ประเด็นสำคัญของความมั่นคงของสิ่งแวดล้อมทางทะเลในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ คือ ความหนาแน่นของการจราจรทางทะเลโดยเฉพาะในช่องแคบมะละกาและประเทศสิงคโปร์ ซึ่งโดยเฉลี่ย

มีเรือมากกว่า 200 ลำ ผ่านพื้นที่บริเวณนี้ทุก ๆ วัน อาทิเช่น เรือบรรทุกน้ำมัน เรือรบ และเรือประมง เมื่อเกิดเหตุการณ์เรือชนกัน อาจส่งผลให้น้ำมันรั่วและเป็นสาเหตุให้เกิดมลพิษทางทะเล (น.อ.วชิรพร วงศ์นครสว่าง, ม.ป.ป.)

การส่งเสริมความร่วมมือทางทะเลในอาเซียนดำเนินการผ่านกรอบความร่วมมือและกลไกต่าง ๆ เช่น การประชุมหารืออาเซียนว่าด้วยประเด็นทางทะเล การประชุมอาเซียนว่าด้วยความร่วมมือด้านการเมืองและความมั่นคงในเอเชีย - แปซิฟิก และการประชุมรัฐมนตรีกลาโหมอาเซียน ดังนั้นอาเซียนได้ให้ความสำคัญกับการแลกเปลี่ยนข้อมูล และประสบการณ์เพื่อเสริมสร้างขีดความสามารถระหว่างกัน รวมทั้งส่งเสริมความร่วมมือในการแก้ไขและป้องกันปัญหาภัยคุกคามที่มีผลกระทบต่อความมั่นคง และผลประโยชน์ทางทะเลของประเทศสมาชิกอาเซียนสถานการณ์ความมั่นคงทางทะเลของอาเซียนที่เฝ้าระวัง อาทิเช่น การแย่งชิงผลประโยชน์และอ้างสิทธิ์ในพื้นที่ทางทะเล โดยเฉพาะบริเวณทะเลจีนใต้ สถานการณ์เหล่านี้จะนำไปสู่ความรุนแรงมากขึ้น ความขัดแย้งในทะเลจีนใต้อาจใช้เป็นข้ออ้างในการสะสมอาวุธของแต่ละประเทศเพื่อปกป้องผลประโยชน์ และอำนาจอธิปไตยรวมทั้งความปลอดภัยทางทะเลของอาเซียน โดยเฉพาะจากการก่อเหตุของโจรสลัด และการปล้นเรือมีความเป็นไปได้ว่า อาจมีการก่อเหตุขึ้นในบริเวณอื่นที่ไม่ใช่เส้นทางคมนาคมทะเลหลัก เช่น ช่องแคบมะละกา เนื่องจากเป็นพื้นที่ที่มีความร่วมมือ และการเฝ้าระวังสูงซึ่งดำเนินการร่วมกันของประเทศสิงคโปร์ อินโดนีเซียและมาเลเซีย ส่งผลให้เกิดความมั่นคงทางทะเล ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของกรอบความมั่นคง และความปลอดภัยทางทะเลของอาเซียน (สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ, 2558, หน้า 73 -78)

6. ความมั่นคงทางทะเลของประเทศไทย

อินโดนีเซียเป็นประเทศหมู่เกาะที่ใหญ่ที่สุดในโลก และเป็นเส้นทางเดินเรือที่สำคัญของโลก อินโดนีเซียได้ให้ความสำคัญกับยุทธศาสตร์ความมั่นคงทางทะเล โดยการเสริมสร้างกองกำลังทางเรือให้มีขีดความสามารถเพียงพอต่อการปฏิบัติการได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นการเพิ่มอำนาจการต่อรองกับประเทศต่าง ๆ ยิ่งไปกว่านั้น อินโดนีเซียยังให้ความสำคัญกับการเพิ่มความสามารถในการสร้างความสัมพันธ์ที่เข้มแข็ง และความร่วมมือกับประเทศต่าง ๆ ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เป้าหมายสำคัญในการดำเนินยุทธศาสตร์ความมั่นคงทางทะเลของอินโดนีเซีย ได้แก่

1. ขจัดความรุนแรงและการกระทำผิดทางทะเล
2. รับรองความปลอดภัยในการเดินเรือ
3. ปกป้องคุ้มครองและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรทางทะเล

4.ต่อต้านและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติ

7. ความมั่นคงทางทะเลของประเทศสิงคโปร์

สาธารณรัฐสิงคโปร์ให้ความสำคัญกับการรักษาความมั่นคงทางทะเลเนื่องจากที่ตั้งเป็นยุทธศาสตร์ด้านภูมิศาสตร์บริเวณทางเข้าของช่องแคบมะละกา เป็นเส้นทางเดินเรือเพื่อขนส่งสินค้าและบรรทุกน้ำมันจากภูมิภาคตะวันออกกลางไปยัง จีน ญี่ปุ่นและเกาหลีใต้ ปัจจุบันมีเรือบรรทุกสินค้าและเรือบรรทุกน้ำมันที่แล่นผ่านช่องแคบมะละกามากกว่า 6,000 ลำต่อปี ดังนั้น ประเทศสิงคโปร์จึงเป็นศูนย์กลางด้านการเดินเรือและศูนย์กลางการขนส่งสินค้าในอาเซียน สำหรับยุทธศาสตร์ของประเทศสิงคโปร์ คือมุ่งขยายความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านเพื่อรับมือกับภัยคุกคามความมั่นคงทางทะเล เช่น การจัดตั้งกองเรือลาดตระเวนช่องแคบมะละการ่วมกับมาเลเซีย อินโดนีเซียและไทย การจัดทำข้อตกลงด้านการป้องกันประเทศกับสมาชิกประเทศอื่น ๆ รวม 5 ประเทศ ประกอบด้วย สิงคโปร์ มาเลเซีย ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ และอังกฤษ สิงคโปร์มีหน่วยงาน MPA ของรัฐบาลในการติดตามความเคลื่อนไหวของเรือที่ล่องละเมียดน่านน้ำสิงคโปร์อีกด้วย

8. ความมั่นคงทางทะเลของประเทศฟิลิปปินส์

ฟิลิปปินส์เป็นประเทศหมู่เกาะประกอบด้วยเกาะใหญ่น้อยประมาณ 7,107 เกาะ ตั้งอยู่ในมหาสมุทรแปซิฟิก เป็นเพียงประเทศเดียวที่มีชายฝั่งทะเลที่เชื่อมต่อกันยาวที่สุดในโลก ทำให้ประเทศฟิลิปปินส์เกี่ยวข้องกับโดยตรงกับความขัดแย้งในทะเลจีนใต้ ทั้งนี้จากความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกับสหรัฐอเมริกา ส่งผลให้ฟิลิปปินส์มีความเข้มแข็ง และเพิ่มศักยภาพทางทะเลได้เป้าหมายสำคัญในการดำเนินยุทธศาสตร์ความมั่นคงทางทะเลของฟิลิปปินส์ ได้แก่

1. การรักษาอธิปไตยเหนือดินแดนและเขตเศรษฐกิจจำเพาะรวมถึงทะเลจีนใต้
2. การคุ้มครองทรัพยากรทางทะเลทั้งสัตว์น้ำและแหล่งน้ำมัน
3. การรักษาความปลอดภัยและป้องกันภัยคุกคาม
4. ต่อต้านและปราบปรามอาชญากรรมทางทะเล ได้แก่ ปัญหาโจรสลัด และการค้ำมนุษย์
5. ต่อต้านและปราบปรามขบวนการต่อต้านรัฐโดยเฉพาะที่เกาะมินดาเนา
6. กระชับความร่วมมือกับมิตรประเทศในด้านการฝึกอบรมทางทหารและการซ้อมรบร่วม

9. ความมั่นคงทางทะเลของประเทศเวียดนาม

เวียดนามตั้งอยู่บริเวณแหลมอินโดจีนในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เวียดนามยังคงดำเนินนโยบายด้านความมั่นคงตามกรอบของสมุดปกขาวที่จัดทำโดยกระทรวงกลาโหม และยุทธศาสตร์ทางทะเล ปี 2020 ที่ระบุว่าทะเลตะวันออกมีความสำคัญในด้านภูมิรัฐศาสตร์ และเศรษฐกิจของเวียดนามยุทธศาสตร์ความมั่นคงทางทะเลของเวียดนามในปี 2020 มุ่งเน้น

1. การพัฒนากองเรือให้ทันสมัยทั้งในเชิงป้องกันและเชิงรุก
2. เวียดนามสามารถต่อเรือได้เองภายในประเทศ
3. การสร้างดุลอำนาจทางทะเลกับประเทศมหาอำนาจโดยเฉพาะหลังเกิดข้อพิพาทในทะเลจีนใต้กับจีนโดยดึงประเทศมหาอำนาจ เข้ามาร่วมดุลทางทะเลกับจีน
4. การใช้กฎหมายระหว่างประเทศหรือการเจรจาวิภาคี เพื่อระงับปัญหาข้อพิพาททางทะเลมากกว่าการใช้กำลัง
5. การร่วมมือกับประเทศอาเซียนในการแก้ปัญหาทางทะเล

สำหรับภัยคุกคามทางทะเลที่เวียดนามได้ให้ความสำคัญ ได้แก่ อธิปไตยเหนือหมู่เกาะพาราเซลและสแปรตลี อธิปไตยเหนือทรัพยากรธรรมชาติบริเวณเขตเศรษฐกิจจำเพาะของเวียดนาม ปัญหาการล่องล้าเข้ามาทำประมงในน่านน้ำเวียดนาม จากกรณีความขัดแย้งในทะเลจีนใต้เป็นปัจจัยสำคัญทำให้เวียดนามพยายามที่จะพัฒนาศักยภาพทางกองทัพเรือ ปัจจุบันเวียดนามเป็นประเทศที่มีเรือดำน้ำมากที่สุดในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

10. ความมั่นคงทางทะเลของประเทศบรูไน

บรูไนตั้งอยู่ที่เกาะบอร์เนียวในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ บรูไนได้ให้ความสำคัญกับความมั่นคงทางทะเลเนื่องจากมีทรัพยากรน้ำมันและทรัพยากรประมงบริเวณชายฝั่งทะเล ภัยคุกคามความมั่นคงทางทะเลของบรูไน ได้แก่ การก่อการร้าย การลักลอบขุดเจาะน้ำมัน การรั่วไหลของน้ำมันซึ่งก่อให้เกิดมลพิษทางทะเล

กองทัพเรือของบรูไนมีภารกิจในการลาดตระเวนน่านน้ำเพื่อตรวจจับการลักลอบทำประมง นอกจากนี้ รัฐบาลบรูไนจัดตั้งคณะกรรมการด้านความมั่นคงทางทะเลเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับภัยคุกคามทางทะเล

11. ความมั่นคงทางทะเลของประเทศไทย

ยุทธศาสตร์ความมั่นคงทางทะเลของกัมพูชาใช้ในเชิงป้องกันตามแผนนโยบายพัฒนาประเทศที่เรียกว่า ยุทธศาสตร์สี่เหลี่ยม มุ่งเน้นถึง การเจริญเติบโต การจ้างแรงงาน ความเสมอภาค และประสิทธิภาพ รัฐบาลกัมพูชาจัดตั้งคณะกรรมการมั่นคงทางทะเลแห่งชาติ ซึ่งมีหลักการทำงาน 4 ประการ

1. ตระหนักถึงขอบเขตทางทะเลและการรักษาความมั่นคงทางทะเล
2. ปกป้องผลประโยชน์ในน่านน้ำของประเทศอย่างยั่งยืน
3. ต่อด้านภัยคุกคามทางทะเลทุกด้าน
4. ตอบสนองอย่างรวดเร็วต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในน่านน้ำ

12. ความมั่นคงทางทะเลของประเทศไทย

ปัจจุบันประเทศไทยเป็นพื้นที่จุดศูนย์กลางสำคัญ สำหรับการเชื่อมโยงเส้นทางระบบคมนาคมทางขนส่ง และโลจิสติกส์ ซึ่งเป็นปัจจัยพื้นฐานทางเศรษฐกิจที่สำคัญของโลก เนื่องจากมีอาณาเขตทางทะเลของประเทศทั้งด้าน ฝั่งตะวันตกติดทะเลอันดามันและด้านฝั่งตะวันออกติดทะเล อ่าวไทย ซึ่งมีพื้นที่เขตทางทะเลประมาณ 320,000 ตารางกิโลเมตร และมีความยาวชายฝั่งทะเลประมาณ 3,010 กิโลเมตร ซึ่งได้แก่ ด้านชายฝั่งทะเลอ่าวไทยมีความยาว 1,972.5 กิโลเมตร และด้านชายฝั่งทะเลอันดามันมีความยาว 1,037.5 กิโลเมตร โดยการ แบ่งทะเลของไทย ประกอบไปด้วยน่านน้ำภายใน (Internal Waters) ทะเลอาณาเขต (Territorial Sea) เขตต่อเนื่อง (Contiguous Zone) เขตไหล่ทวีป (Continental Shelf Zone) และเขตเศรษฐกิจจำเพาะ (Exclusive Economic Zone - EEZ) จึงส่งผลทำให้ประเทศไทยมีทรัพยากรธรรมชาติทางทะเลที่มีปริมาณ และมีความอุดมสมบูรณ์มากเป็นอันดับต้น ๆ ภายในภูมิภาค ทั้งนี้จากการประเมินยุทธศาสตร์ใน 10 ปีข้างหน้าพบว่า ผลประโยชน์ทางทะเลของประเทศไทยมีกิจกรรม การขนส่งสินค้าทางทะเลจะเป็นกิจกรรมที่มีความสำคัญมากเป็นอันดับต้น ๆ และผลประโยชน์ทางทะเลของประเทศไทยก็มีแนวโน้มมูลค่าเพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่องทุกปี เช่น ด้านการท่องเที่ยว ธรรมชาติทางทะเลเป็นแหล่งอาหารที่สำคัญของโลกเพื่อการบริโภค ภายในประเทศและยังเป็นสินค้าสำคัญสำหรับส่งออกไปยังต่างประเทศนานาชาติในฐานะที่ไทยเป็นประเทศหลักในการผลิตอาหารของโลก นอกจากนี้ประเทศไทยยังมีเส้นทางเดินเรือที่สำคัญเส้นทางหนึ่งของโลกที่นักเดินเรือสามารถเดินเรือผ่านได้ทั้งสองฝั่งทะเลในการเชื่อมโยงเส้นทางเดินเรือทั้งทะเลอันดามันและทะเลอ่าวไทย รวมทั้งยังมีทรัพยากรธรรมชาติทางทะเลเป็นจำนวนมากที่มีมูลค่ามหาศาลที่รอการสำรวจเพื่อขุดเจาะนำขึ้นมาใช้

ประโยชน์ ซึ่งได้แก่ กลุ่มสินค้าพลังงาน น้ำมันดิบ แก๊สธรรมชาติ และ แร่ธาตุต่าง ๆ อีกหลากหลายมากมาย (สารัตน์ เกื่อนสุวรรณ และ ญัฐพัชร อัครกิตติทัศน์, 2560)

13. ภัยคุกคามต่อความมั่นคงและความร่วมมือกันในภูมิภาคอาเซียน

ปัจจุบันอาเซียนต้องเผชิญกับปัญหาความมั่นคงรูปแบบใหม่ ซึ่งถือเป็นภัยคุกคามต่อความมั่นคงรูปแบบใหม่ ที่เกิดขึ้นในภูมิภาคอาเซียน อาทิเช่น อาชญากรรมข้ามชาติ โรคระบาด ภัยพิบัติทางธรรมชาติการเปลี่ยนแปลงสภาพอากาศ (น้ำท่วม และความแห้งแล้ง) อาเซียนจึงให้ความสำคัญกับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ โดยถือเป็นหนึ่งในประเด็นความร่วมมือพื้นฐานของประชาคมอาเซียนได้มีการทำความข้อตกลงต่าง ๆ เช่น ข้อตกลงอาเซียนว่าด้วยการจัดการภัยพิบัติและการตอบสนองยามฉุกเฉินจากแถลงการณ์ของผู้นำอาเซียนในการเพิ่มความร่วมมือต่อต้านการค้ามนุษย์ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ สำหรับภัยด้านความมั่นคงรูปแบบใหม่ประเภทหนึ่งที่ได้รับ ความสนใจอย่างกว้างขวางในกลุ่มผู้บังคับใช้กฎหมาย คือ ภัยคุกคามจากอาชญากรรมข้ามชาติ ซึ่งได้แบ่งอาชญากรรมข้ามชาติที่สำคัญเป็น 6 ประเภท คือ การก่อการร้าย การลักพาตัวและค้ามนุษย์ การค้ายาเสพติด การประมงผิดกฎหมาย การค้าอาวุธเถื่อน อาชญากรรมทางไซเบอร์และโจรสลัด อาชญากรรมที่ต้องมีการจัดการอย่างเร่งด่วนในภูมิภาค คือ การค้ามนุษย์ การค้ายาเสพติดและปัญหาโจรสลัดในการแก้ไขปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่งที่อาเซียนต้องร่วมมือกัน การขยายตัวของอาชญากรรมข้ามชาติในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เกิดจากความเหลื่อมล้ำด้านคุณภาพของกฎหมายและการบังคับใช้กฎหมายของประเทศสมาชิก รวมทั้งความอ่อนแอของรัฐบาลกลางที่จะเข้าไปแก้ไขปัญหาอย่างต่อเนื่อง เมื่อเกิดการคุกคามจากปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติดังกล่าว ประเทศสมาชิกอาเซียนไม่ได้แก้ปัญหาร่วมกันอย่างบูรณาการ ดังนั้นการแก้ปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติจึงไม่อาจเกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรมได้

กลุ่มประเทศอาเซียนมีความตื่นตัวในการต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติมาเป็นระยะเวลาอันยาวนาน ตั้งแต่ปี ค.ศ.1976 แต่ส่วนใหญ่เน้นเรื่องการปราบปรามยาเสพติดทั่วไป ต่อมาอาเซียนได้จัดการประชุมรัฐมนตรีอาเซียน และเริ่มมีการกล่าวถึงอาชญากรรมข้ามชาติมากขึ้นโดยกระตุ้นให้ประเทศสมาชิกตระหนักถึงผลกระทบ และการแก้ปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติภายใต้กรอบของประชาคมความมั่นคง ดังนี้

1. เพิ่มความร่วมมือในการรับมือกับภัยคุกคามรูปแบบใหม่โดยเฉพาะอย่างยิ่งการต่อสู้กับอาชญากรรมข้ามชาติและปัญหาข้ามพรมแดนอื่น ๆ
2. เพิ่มความพยายามในการต่อต้านการก่อการร้าย โดยการลงนามรับรองในอนุสัญญาอาเซียนว่าด้วยการต่อต้านการก่อการร้าย และนำข้อตกลงจากอนุสัญญาไปปฏิบัติจริง โดยเฉพาะได้รับความ

ช่วยเหลือจากประเทศนอกกลุ่มสมาชิก เช่น ญี่ปุ่น จีน และเกาหลี ซึ่งช่วยผลักดันนโยบายต่าง ๆ ให้สำเร็จมากขึ้น

14. ปัญหาโจรสลัด

ปัญหาโจรสลัด ช่องแคบมะละกาเป็นดินแดนรอยต่อของพื้นที่ 3 ประเทศ อันได้แก่ มาเลเซีย สิงคโปร์ และอินโดนีเซีย ซึ่งเป็นเส้นทางการเดินเรือที่ใช้ในการขนถ่ายสินค้าและน้ำมันที่สำคัญ นับเป็นยุทธศาสตร์และเป็นท่าเลทองของวงการธุรกิจระดับโลก และถือได้ว่าเป็นเส้นทางการเดินเรือที่มีความวุ่นวายที่สุดในโลก เพราะมีเรือเดินทางผ่านช่องแคบนี้แต่ละปี มากกว่า 60,000 ลำ บรรทุกสินค้ามากกว่าร้อยละ 40 ของสินค้าโลก อีกทั้งยังบรรทุกน้ำมันถึงร้อยละ 80 ส่งให้กับจีน ญี่ปุ่น และเกาหลีใต้ และการคุมคามความมั่นคงที่ยิ่งใหญ่ต่อการค้าขายระหว่างประเทศสู่เส้นทางการเดินเรือในเขตภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ คือ “แก๊งโจรสลัด” โจรสลัดกับการก่อการร้ายมีอยู่ 3 เรื่องที่ปรากฏอย่างเห็นได้ชัดในภูมิภาคนี้ อย่างแรกการก่อการร้ายอย่างโจรสลัดเป็นการหาเงินด้วยการปล้นสะดมและทำการเรียกค่าไถ่ อย่างที่สอง คือ ผู้ก่อการร้ายสามารถสร้างอันตรายแก่การเดินทางเรือถึงขั้นจมเรือได้ ซึ่งถ้าหากเป็นเรือบรรทุกน้ำมันด้วยแล้ว ก็จะเป็นการทำลายสภาพแวดล้อมของชายฝั่งทะเลได้ และสุดท้าย คือ โจรสลัดหรือผู้ก่อการร้ายสามารถใช้เรือที่ยึดเอาไว้ได้นั้น เป็นอาวุธต่อสู้กับท่าเรือต่าง ๆ ในภูมิภาคนี้ได้ และหากโจรสลัดยึดเรือที่บรรทุกก๊าซธรรมชาติซึ่งเป็นของเหลวมา ก็จะนำไปทำเป็นระเบิดก่ออันตรายขึ้นได้อีกสำหรับวิธีการป้องกันที่ผ่านมานั้น ทั้งหน่วยงานรัฐ และผู้ประกอบการได้พยายามจัดตั้ง องค์กรระหว่างไทย มาเลเซีย สิงคโปร์ และอินโดนีเซีย เป็นหน่วยงานที่ทำหน้าที่ป้องกันและปราบปรามโจรสลัดเหล่านี้ แต่ดูเหมือนจะยังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร เพราะท้องทะเลบริเวณดังกล่าวมีหมู่เกาะน้อยใหญ่เป็นจำนวนมาก ยากต่อการหลบหนี ทำให้สถิติการปล้นสะดมเพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง เหตุผลที่ทำให้เรือบรรทุกน้ำมันเป็นเป้าหมายของโจรสลัดมากกว่าเรือสินค้าชนิดอื่น ก็เนื่องมาจากว่า เป็นเรือที่แล่นด้วยความเร็วไม่เกิน 12 น็อต เมื่อเรือบรรทุกหนัก ก็จะทำให้เรือมีระดับที่ต่ำลง จึงเป็นช่องทางที่ง่ายต่อการจู่โจมเรือ และที่สำคัญคือ น้ำมันเป็นสินค้าที่ขายได้ง่าย ด้วยสภาพภูมิศาสตร์ที่เป็นช่องแคบซึ่งเป็นเส้นทางการเดินเรือที่จะสามารถล่นระยะทางการเดินเรือจากฝั่งตะวันตกไปยังตะวันออกช่องแคบมะละกาถือว่าเป็นเส้นทางที่ใกล้ที่สุด ซึ่งเป็นเส้นทางการค้ามาแต่โบราณ จึงทำให้บริเวณนี้จึงมีความสำคัญในด้านการค้าเป็นอย่างมาก และเมื่อเป็นช่องแคบที่มีการขนส่งสินค้าที่มีเรือสินค้าจำนวนมากเดินทางผ่าน จึงทำให้กลุ่มโจรสลัดซึ่งมีความชำนาญพื้นที่ไม่ว่าจะเป็นช่วงเวลาน้ำขึ้นน้ำลง รู้ตำแหน่งของโขดหินต่าง ๆ เป็นอย่างดี จึงทำให้ง่ายต่อการโจมตีเรือสินค้าซึ่งน้ำมันดีเซลจะเป็นเป้าหมายหลัก เพราะง่ายในการกระจายสินค้าทั้งยังเป็นที่ต้องการของผู้คน ด้วยราคาที่ต่ำกว่าน้ำมันที่ถูกกฎหมายนั้นด้วย ปัจจัยต่าง ๆ เหล่านี้รวมทั้งการมี

ผลประโยชน์ร่วมกันกับเจ้าหน้าที่ของรัฐบางกลุ่มก็เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่สำคัญ จึงทำให้เหล่าโจรสลัดในช่องแคบมะละกา ไม่หยุดที่จะปล้นเรือสินค้าและยากแก่การจัดการกับกลุ่มนอกกฎหมายเหล่านี้

15. บทสรุปและข้อเสนอแนะ

1. ความมั่นคงทางทะเล ถือเป็นภัยคุกคามร่วมที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงในภูมิภาคอาเซียน โดยเฉพาะเรื่องของ ความปลอดภัยของเส้นทางคมนาคมทางทะเล ปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติทางทะเล ความมั่นคงของแหล่งทรัพยากรทางทะเลและความมั่นคงของสิ่งแวดล้อมทางทะเล เป็นต้น

2. ควรมุ่งเน้นการให้ความสำคัญกับประชาชน โดยมีประชาชนเป็นศูนย์กลาง ตระหนักถึงการอยู่ร่วมกัน อัตลักษณ์ และจุดมุ่งหมายปลายทางเดียวกัน เพื่อให้อาเซียนเป็นประชาคมที่ยึดมั่นในกฎกติกา เช่น การยึดมั่นและส่งเสริมการปฏิบัติตามกฎบัตรอาเซียนอย่างเต็มที่ การยึดมั่นในหลักกฎหมายระหว่างประเทศ การเคารพในหลักการความเป็นเอกราช อธิปไตย ความเสมอภาค บูรณภาพแห่งดินแดน การไม่แทรกแซง และอัตลักษณ์ประจำชาติและการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน เสรีภาพขั้นพื้นฐาน และความยุติธรรมทางสังคม เป็นต้น

3. ควรยึดถือแนวทางตามหลักการของความมั่นคงที่ครอบคลุมในทุกมิติ เพื่อการเป็นประชาคมที่แข็งแกร่งในภูมิภาคที่มีสันติภาพ ความมั่นคง และเสถียรภาพความพร้อมต่อการรับมือกับความท้าทายที่มีอยู่และเกิดขึ้นใหม่ได้อย่างมีประสิทธิภาพและทันทั่วทั้งที่ เช่น เสริมสร้างให้มีกลไกที่เข้มแข็ง เสริมสร้างความเข้มแข็งต่อการประชุมรัฐมนตรีกลาโหมอาเซียน (ADMM) ในการหารือเพื่อการมีส่วนร่วมเชิงยุทธศาสตร์ในประเด็นด้านการทหารและ ความมั่นคงอย่างเป็นรูปธรรม เสริมสร้างความเข้มแข็งของกระบวนการภายใต้กรอบการประชุมอาเซียน ว่าด้วยความร่วมมือด้านการเมืองและความมั่นคงในภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิก (ASEAN Regional Forum : ARF), กรอบการประชุมสุดยอดอาเซียน (the East Asia Summit : EAS), กรอบความร่วมมืออาเซียนบวกสาม (the ASEAN Plus Three : APT) เพื่อสนับสนุนประชาคมอาเซียน และเสริมสร้างศักยภาพของอาเซียนในการแก้ไขปัญหาความมั่นคงรูปแบบใหม่อย่างมีประสิทธิภาพ และทันทั่วทั้งที่

4. การมีบทบาทที่สร้างสรรค์และมีความรับผิดชอบในเวทีโลก มีความร่วมมือที่ลึกซึ้งยิ่งขึ้นกับภาคีนอกภูมิภาคบนพื้นฐานของการมีจุดยืนร่วมกันของอาเซียนในประเด็นต่าง ๆ ระหว่างประเทศ เพื่อให้อาเซียนเป็นประชาคมที่มองออกไปสู่นอกภูมิภาค เช่น การเสริมสร้างความเป็นเอกภาพ ความแน่นแฟ้น และความเป็นแกนกลางของอาเซียน โดยตั้งอยู่บนกลไกที่อาเซียนมีบทบาทนำ เสริมสร้างประสิทธิภาพ

ของกลไกต่าง ๆ ที่อาเซียนมีบทบาทนำ ซึ่งรวมถึงการปรับปรุงกระบวนการทำงานของกลไกดังกล่าว ส่งเสริมความร่วมมือกับคู่เจรจาให้ลึกซึ้งมากขึ้น การเสริมสร้างปฏิสัมพันธ์กับภาคีนอกภูมิภาค และการเปิดรับพันธมิตรใหม่ ๆ ที่มีศักยภาพเพื่อความสัมพันธ์ที่เป็นประโยชน์แก่ทั้งสองฝ่าย รวมทั้งตอบสนองต่อพัฒนาการโลกร่วมกันอย่างสร้างสรรค์ เป็นต้น

5. ควรมีการติดต่อเชื่อมโยงกันมากขึ้นในอาเซียน พร้อมทั้งเสริมสร้างความตระหนักรู้และทัศนคติที่ดีต่อการเป็นประชาคมอาเซียน ประเทศสมาชิกอาเซียน และดำเนินการอย่างเป็นรูปธรรมในการสร้างความคุ้นเคย ความเข้าใจและความรู้สึกเป็นมิตรกับประเทศเพื่อนบ้าน ในสถานการณ์ปัจจุบันอาเซียนต้องร่วมมือกันเพื่อเพิ่มอำนาจการต่อรองและอำนาจการแข่งขัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องของเกษตรกรรม การค้า อุตสาหกรรม การคมนาคมขนส่งรวมทั้งการยกระดับมาตรฐานการครองชีพของประชากร

6. การประยุกต์ใช้กับกองทัพอากาศ จากนโยบายผู้บัญชาการทหารอากาศ ปีพุทธศักราช 2562 นโยบายการปฏิบัติราชการในข้อที่ 4 คือ สนับสนุนรัฐบาลในการดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับการเป็นประธานอาเซียนและขับเคลื่อนประชาคมการเมือง และความมั่นคงอาเซียนเกี่ยวข้องกับความมั่นคงของภูมิภาคโดยตรง ตลอดจนเตรียมกองทัพอากาศให้มีความพร้อมรองรับภารกิจสำคัญของรัฐบาล ดังนั้น ในฐานะกำลังพลของ ทอ.ควรตระหนักถึงการพัฒนาตนเอง ศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับทักษะด้านภาษาอังกฤษ เพื่อใช้ในการติดต่อสื่อสารเพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน เรื่องนี้เป็นสิ่งสำคัญเนื่องจากประเทศไทยไม่ได้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาประจำชาติ ในขณะที่ประเทศในภูมิภาคอาเซียนได้ใช้ภาษาอังกฤษในการติดต่อสื่อสารเป็นส่วนใหญ่ ทำให้เวลาที่มีการประชุมหรือแลกเปลี่ยนความคิดเห็น อาจเกิดความเข้าใจผิดหรือเข้าใจไม่ตรงกันทำให้เกิดการสูญเสียผลประโยชน์ของชาติขึ้นได้

บรรณานุกรม

นาวาอากาศเอก วชิรพร วงศ์นครสว่าง. **ความร่วมมือด้านความมั่นคงทางทะเลในอาเซียน : ความท้าทายและความคาดหวัง**

สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ. (2558). **แผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล พ.ศ.2558-2564**
สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ. หน้า 73 ถึง 78

กระทรวงการต่างประเทศ กรมอาเซียน กองอาเซียน. **สถานการณ์ความมั่นคงทางทะเลของอาเซียน.**
(ออนไลน์). 2557. เข้าถึงได้จาก <http://www.mfa.go.th>. (5 มีนาคม 2560)

LVC ASEAN CENTER WE ARE ASEAN. **ความรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน.**(ออนไลน์). 2560. เข้าถึงได้จาก http://www.lampangvc.ac.th/lvcasean/page_asean.htm.(5 มีนาคม 2560)

กระทรวงการต่างประเทศ กรมอาเซียน กองอาเซียน. **ประชาคมอาเซียนกับความร่วมมือในการต่อต้านอาชญากรรมรูปแบบใหม่.** (ออนไลน์). 2557. เข้าถึงได้จาก <http://www.mfa.go.th>. (18 มีนาคม 2560)

มติชนออนไลน์ ประชาคมอาเซียนกับความร่วมมือในการต่อต้านอาชญากรรมรูปแบบใหม่. (ออนไลน์). 2556. เข้าถึงได้จาก :

http://www.matichon.co.th/news_detail.php?newsid=136445477&grp_id=&catid=12&subcatid=1200 (18 มีนาคม 2560)

สารัตน์ เกื่อนสุวรรณ และ ญัฐพัชร อัครกิตติทัศน์ .วารสารสถาบันวิชาการป้องกันประเทศ. **ผลประโยชน์ของชาติทางทะเลกับความมั่นคงของประเทศ.**(ออนไลน์). 2560 เข้าถึงได้จาก : <https://www.tci-thaijo.org/index.php/ndsijournal/article/.../54835/>(20 ธันวาคม 2561)